

Klumme til økologisk jordbrug, 27.mar.2007
Hugo Alrøe, FØJO

Vokseværk og vidsyn

Økologien har vokseværk, sagde Fødevareministeren i sin tale på Landsforeningens generalforsamling. Sikkert er det at der er grøde i økologien igen, og den øgede efterspørgsel betyder at der er mangel på økologisk kød, mangel på foderkorn og mangel på omlæggere. I den forstand er der altså vokseværk i fødevarekæden. Men der er forskellige synsvinkler på hvad der skal gøres ved det. Nogle mener at der skal gives dispensation til at bruge en vis del konventionelt foderkorn, lige som det (stadig) er praksis i en del andre europæiske lande. Andre mener at det er nu der skal holdes fast, selv om det gør ondt.

Hvor skal vi hen og hvor står vi egentlig om ti år? spurgte Fødevareministeren lidt senere, og opfordrede tilhørerne til at lægge planer for fremtiden. Det er et rigtig godt spørgsmål, for der er delte meninger om hvor økologisk jordbrug er på vej hen, og hvor vi gerne vil have at det skal hen.

I det europæiske forskningsprojekt Organic Revision har vi arbejdet med udviklingen af EU's regler for økologi, og her var der helt klart stærke og meget forskellige interesser i spil. Det interessante var at der ikke blot var tale om forskellige interesser og holdninger til økologi, men også forskellige opfattelser af hvad økologisk jordbrug er, hvilke drivkræfter der virker på det, og hvordan den fremtidige udvikling kan styres.

En analyse af denne heterogene og flersidige situation viste at det ikke var muligt at komme frem til en enkelt, entydig, og 'rigtig' opfattelse af økologisk jordbrug. Vi arbejdede derfor med en 'flerøjet' tilgang der gjorde det muligt at arbejde med en samlet og afbalanceret forståelse af økologien ved netop at acceptere nødvendigheden af at håndtere forskellige synsvinkler. De tre mest fremherskende synsvinkler i EU regelarbejdet fokuserede på henholdsvis samfund, marked og de økologiske værdier.

Samfundsperspektivet har borgeren for øje og arbejder for økologi som et alternativ for samfundet med hensyn til velfærd, arbejdspladser, gode fødevarer, dyrevelfærd og miljø.

Markedsperspektivet har forbrugeren for øje og arbejder for økologi som en markedsniche der drejer sig om afsætning, segmentering, markedsføring, brands, profit og forretningsmuligheder.

Det økologiske perspektiv har producenten for øje og arbejder for de økologiske værdier og principper med hensyn til sundhed, harmoni, økologi, bæredygtighed, retfærdighed og forsigtighed

Det vil sikkert også gavne den gensidige forståelse i den danske debat at holde lidt øje med hvilke synsvinkler der er på spil i diskussionerne, hvad enten det gælder de aktuelle konflikter eller fremtiden for økologisk jordbrug.

Flere oplysninger om den 'flerøjede' tilgang kan findes i artiklen *What makes organic agriculture move: protest, meaning or market? A polyocular approach to the dynamics and governance of organic agriculture* af Hugo Alrøe og Egon Noe, der vil blive publiceret i *International Journal of Agricultural Resources, Governance and Ecology* i starten af 2008. Artiklen er tilgængelig på www.orgprints.org/8084
Oplysninger om Organic Revision projektet kan findes på www.organic-revision.org